

Informácia k zákonu č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 297/2008 Z. z.) upravuje práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri predchádzaní a odhaľovaní legalizácie príjmov z trestnej činnosti (ďalej len „legalizácia“) a financovania terorizmu (§ 1).

Pojem legalizácie na účely uvedeného zákona je uvedený v § 3 uvedeného zákona a pojem financovanie terorizmu je uvedený v § 4 uvedeného zákona.

Povinnou osobou v zmysle § 5 ods. 1 uvedeného zákona je

- a) banka 2)
- b) finančná inštitúcia, ak nie je bankou, ktorou je
 - 1. centrálny depozitár cenných papierov 4)
 - 2. burza cenných papierov 5)
 - 3. komoditná burza 6)
 - 4. správcovská spoločnosť a depozitár 7)
 - 5. obchodník s cennými papiermi 8)
 - 6. finančný agent, finančný poradca 9) okrem výkonu činností súvisiacich s neživotným poistením,
 - 7. zahraničný subjekt kolektívneho investovania 10)
 - 8. poisťovňa pri vykonávaní poisťovacej činnosti v životnom poistení 11)
 - 9. dôchodková správcovská spoločnosť 13)
 - 10. doplnková dôchodková spoločnosť 14)
 - 11. právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená vykonávať zmenárenskú činnosť,**
 - 12. právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená obchodovať s pohľadávkami 17)
 - 13. právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená vykonávať dražby mimo Exekúcií 18) finančný prenájom alebo iné finančné činnosti podľa osobitného Predpisu 19)**
 - 14. platobná inštitúcia 19a) agent platobných služieb 19b) a inštitúcia elektronických peňazí 19c)
- c) Exportno-importná banka Slovenskej republiky 20)
- d) prevádzkovateľ hazardnej hry 21)
- e) poštový podnik 22)
- f) súdny exekútor 23) pri predaji nehnuteľnosti, hnuťnej veci alebo podniku a pri prijímaní peňazí, listín a iných hnuťných vecí do úschovy v súvislosti s výkonom exekúcie,
- g) správca, ktorý vykonáva činnosť v konkurznom konaní, reštrukturalizačnom konaní alebo konaní o oddľžení podľa osobitného predpisu 24)
- h) audítor 25) **účtovník 17)** daňový poradca 26)
- i) právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená sprostredkovať predaj, prenájom a kúpu nehnuteľností 17)**

- j) advokát 27) alebo notár 28) ak poskytne klientovi právnu službu, ktorá sa týka akejkoľvek finančnej operácie alebo iného konania, ktoré smeruje k pohybu finančných prostriedkov alebo ho priamo vyvolá, pri
1. kúpe a predaji nehnuteľnosti alebo podniku alebo ich časti,
 2. správe alebo úschove finančných prostriedkov, cenných papierov alebo iného majetku,
 3. založení účtu v banke alebo v pobočke zahraničnej banky alebo účtu cenných papierov a pri ich správe, alebo
 4. založení, činnosti alebo riadení obchodnej spoločnosti, združenia fyzických osôb, združenia právnických osôb 29) účelového združenia majetku 30) alebo inej právnickej osoby,
- k) poskytovateľ služieb správy majetku alebo služieb pre obchodné spoločnosti, ak nie je povinnou osobou podľa písmen h) alebo j),
- l) právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená vykonávať činnosť organizačného a ekonomického poradcu, služby verejných nosičov a poslov alebo zasielateľstvo 17)**
- m) právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená prevádzkovať aukčnú sieň, právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená obchodovať s umeleckými dielami, zberateľskými predmetmi, starožitnosťami, kultúrnymi pamiatkami, kultúrnymi predmetmi, drahými kovmi alebo drahými kameňmi, právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená uvádzať na trh výrobky z drahých kovov alebo drahých kameňov, alebo právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená prevádzkovať záložňu 17)**
- n) veriteľ 32a)
- o) iná osoba, ak tak ustanoví osobitný predpis.

Podľa § 5 ods. 2 uvedeného zákona povinnou osobou na účely tohto zákona je tiež pobočka, organizačná zložka alebo prevádzka zahraničnej právnickej osoby alebo fyzickej osoby uvedenej v odseku 1, vrátane zastúpenia zahraničnej banky a zastúpenia zahraničnej finančnej inštitúcie, ktoré pôsobia na území Slovenskej republiky.

Podľa § 5 ods. 3 povinnou osobou na účely tohto zákona je tiež právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, ktorá nie je uvedená v odsekoch 1 a 2, ak vykoná obchod v hotovosti v hodnote najmenej 10 000 eur bez ohľadu na to, či je obchod vykonaný jednotlivo alebo ako viaceré na seba nadväzujúce obchody, ktoré sú alebo môžu byť prepojené.

Program vlastnej činnosti povinnej osoby

Podľa ustanovenia § 20 (program vlastnej činnosti povinnej osoby) uvedeného zákona

Ods. 1) Povinná osoba je povinná písomne vypracovať a aktualizovať program vlastnej činnosti zameranej proti legalizácii a financovaniu terorizmu (ďalej len „program“) v štátnom jazyku 50) s ohľadom na vlastnú organizačnú štruktúru a predmet činnosti tak, aby jeho obsah a zameranie umožňovali povinnej osobe a jej zamestnancom plniť povinnosti zamerané proti legalizácii a financovaniu terorizmu podľa tohto zákona. Povinná osoba je povinná aktualizovať program najmä v súvislosti so zmenou predmetu činnosti povinnej osoby alebo pred začatím poskytovania nových produktov, ak zmena predmetu činnosti alebo začatie poskytovania nových produktov môže mať vplyv na zvýšenie rizika legalizácie alebo financovania terorizmu. Program schvaľuje štatutárny orgán povinnej osoby.

Ods. 2) Program musí obsahovať

- a) prehľad konkrétnych foriem neobvyklých obchodných operácií podľa predmetu činnosti povinnej osoby, ktoré sa môžu vyskytnúť v jej podnikateľskej činnosti,
- b) spôsob vykonávania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi,
- c) spôsob hodnotenia a riadenia rizík podľa § 20a,
- d) postup pri posudzovaní, či je pripravovaný alebo vykonávaný obchod neobvyklý,
- e) postup od zistenia neobvyklej obchodnej operácie po jej neodkladné ohlásenie finančnej spravodajskej jednotke, vrátane postupu a zodpovednosti zamestnancov, ktorí neobvyklú obchodnú operáciu posudzujú,
- f) postup pri zdržaní neobvyklej obchodnej operácie podľa § 16,
- g) postup pri uchovávaní údajov podľa § 19,
- h) určenie osoby, ktorá zabezpečuje plnenie úloh pri ochrane pred legalizáciou a financovaním terorizmu, ohlasovanie neobvyklých obchodných operácií a prostredníctvom ktorej sa zabezpečuje priebežný styk s finančnou spravodajskou jednotkou, s uvedením jej mena, priezviska a pracovného zaradenia; ak takouto osobou nie je štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu, táto osoba musí byť vedúcim zamestnancom, musí mať možnosť priamej komunikácie so štatutárnym orgánom a dozorným orgánom a musí mať prístup k informáciám a dokladom, ktoré povinná osoba získala pri vykonávaní starostlivosti vo vzťahu ku klientovi,
- i) spôsob zabezpečenia ochrany zamestnanca, ktorý zisťuje neobvyklé obchodné operácie,
- j) obsah a harmonogram odbornej prípravy zamestnancov, ktorí môžu pri svojej práci prísť do styku s neobvyklou obchodnou operáciou,
- k) spôsob vykonávania kontroly dodržiavania programu a povinností vyplývajúcich z tohto zákona pre povinnú osobu.

Ods. 3) Povinná osoba je povinná zabezpečiť odbornú prípravu zamestnancov, ktorá je zameraná na oboznámenie sa s programom, najmenej raz za kalendárny rok a vždy pred zaradením zamestnanca na prácu, pri ktorej bude plniť úlohy podľa tohto zákona. Povinná osoba je povinná zabezpečiť, aby k programu mal nepretržitý prístup každý zamestnanec, ktorý plní úlohy podľa tohto zákona.

Ods. 4) Povinná osoba podľa § 5 ods. 1 písm. e), h) až k), ktorá zmluvne vykonáva činnosť podľa tohto zákona len pre inú povinnú osobu, nemusí vypracovať vlastný program, ak sa riadi programom povinnej osoby, pre ktorú zmluvne vykonáva činnosť.

Podľa informácie Národnej kriminálnej agentúry, finančná spravodajská jednotka na základe uvedeného medzi povinné osoby (okrem iných) patria **podnikateľské subjekty oprávnené**

- **obchodovať s pohľadávkami**
- **vykonávať dražby mimo exekúcií**
- **vykonávať finančný prenájom**
- **poskytovať úvery alebo pôžičky z peňažných zdrojov získaných výlučne bez verejnej výzvy a bez verejnej ponuky majetkových hodnôt**
- **poštový podnik**
- **účtovník**
- **sprostredkovanie predaja, prenájmu a kúpy nehnuteľností**
- **poskytovateľ služieb pre obchodné spoločnosti, zakladanie a následný predaj spoločnosti**
- **činnosť organizačného a ekonomického poradcu**

- **služby verejných nosičov alebo zasielateľstvo**
- **prevádzkovanie aukčnej siene**
- **obchodovanie s umeleckými dielami, zberateľskými predmetmi, starožitnosťami, kultúrnymi pamiatkami, kultúrnymi predmetmi, drahými kovmi alebo drahými kameňmi**
- **uvádzanie na trh výrobky z drahých kovov alebo drahých kameňov**
- **prevádzkovanie záložne.**

Aj podnikateľské subjekty s týmito predmetmi podnikania majú mať vypracovaný uvedený program vlastnej činnosti zameranej proti legalizácii a financovaniu terorizmu podľa § 20 ods. 1 a 2 písm. a) až k) zákona č. 297/2008 Z. z..

Ďalšie povinnosti povinnej osoby

Podľa § 21 uvedeného zákona (ďalšie povinnosti povinnej osoby)

Ods. 1) Povinná osoba je povinná poskytnúť finančnej spravodajskej jednotke na plnenie jej úloh podľa tohto zákona údaje o obchodných vzťahoch alebo obchodoch, predkladať doklady o nich a poskytovať informácie o osobách, ktoré sa akýmkoľvek spôsobom zúčastnili na obchode, ak o to písomne požiada finančná spravodajská jednotka; finančná spravodajská jednotka v žiadosti uvedie lehotu.

Ods. 2) Povinná osoba je povinná zaviesť účinný systém zodpovedajúci veľkosti a povahe činnosti povinnej osoby, ktorý umožní bezodkladne poskytnúť finančnej spravodajskej jednotke na jej žiadosť údaje podľa odseku 1.

Ods. 3) Povinná osoba je povinná pri uzatváraní obchodného vzťahu alebo pri vykonaní príležitostného obchodu mimo obchodného vzťahu upozorniť klienta na povinnosti povinnej osoby spracúvať osobné údaje na účely predchádzania a odhaľovania legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu, a to v rozsahu uvedenom v § 19 ods. 1.

Ods. 4) Povinná osoba, ktorá má pobočku alebo organizačnú zložku v inom členskom štáte, je povinná zabezpečiť, aby táto pobočka alebo organizačná zložka dodržiavala vnútroštátne predpisy v oblasti zameranej proti legalizácii a financovaniu terorizmu tohto iného členského štátu.

Ods. 5) Povinná osoba je povinná vo svojich pobočkách alebo v dcérskych spoločnostiach, ktoré sa nachádzajú na území tretieho štátu, vykonávať opatrenia rovnocenné vykonávaniu starostlivosti vo vzťahu ku klientovi podľa § 10, § 11 a 12 a uchovávaní údajov podľa § 19 v súlade s požiadavkami práva Európskej únie. Ak právne predpisy tretieho štátu nedovoľujú vykonávanie takýchto opatrení, povinná osoba je povinná o tom informovať finančnú spravodajskú jednotku a prijať dodatočné opatrenia, aby sa zabránilo legalizácii alebo financovaniu terorizmu.

Poznámky pod čiarou

- ²) § 2 ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- ⁴) § 99 ods. 1 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov.
- ⁵) § 2 ods. 1 zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov.
- ⁶) § 3 ods. 1 zákona č. 92/2008 Z. z. o komoditnej burze a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.
- ⁷) § 27 ods. 1 a § 70 zákona č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov.
- ⁸) § 54 ods. 1 a § 73 ods. 6 zákona č. 566/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- ⁹) § 6 až 10 zákona č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- ¹⁰) § 4 ods. 5 zákona č. 203/2011 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- ¹¹) § 2 zákona č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- ¹³) Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- ¹⁴) Zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- ¹⁵) § 2 písm. k) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon a zákon, ktorým sa mení a doplňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.
- ¹⁷) Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.
- ¹⁸) Zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov.
- ¹⁹) § 39 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.
- ^{19a}) § 63 zákona č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- ^{19b}) § 75 zákona č. 492/2009 Z. z.
- ^{19c}) § 81 ods. 1 zákona č. 492/2009 Z. z. v znení zákona č. 394/2011 Z. z.
- ²⁰) Zákon č. 80/1997 Z. z. o Exportno-importnej banke Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.
- ²¹) § 2 písm. a) zákona č. 171/2005 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- ²²) § 7 zákona č. 324/2011 Z. z. o poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- ²³) § 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- ²⁴) Zákon č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 330/2007 Z. z.
- ²⁵) Zákon č. 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 91/2016 Z. z.

²⁶) Zákon Slovenskej národnej rady č. 78/1992 Zb. o daňových poradcov a Slovenskej komore daňových poradcov v znení neskorších predpisov.

²⁷) Zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.

²⁸) Zákon Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov.

²⁹) Napríklad § 18 ods. 2 písm. a) Občianskeho zákonníka, zákon č. 116/1985 Zb. o podmienkach činnosti organizácií s medzinárodným prvkom v Československej socialistickej republike v znení neskorších predpisov, zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov.

³⁰) § 18 ods. 2 písm. b) Občianskeho zákonníka, zákon č. 147/1997 Z. z. o neinvestičných fondoch a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1996 Z. z., zákon č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení zákona č. 35/2002 Z. z., zákon č. 34/2002 Z. z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov.

^{32a}) § 2 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 35/2015 Z. z.

⁵⁰) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.